

คู่มือการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

นางสาวศิริพร ใจทิม
ศึกษานิเทศก์

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑

คำนำ

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานรายบุคคลของศึกษานิเทศก์ นางสาวศิริพร ใจทิม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ชานาญการพิเศษ กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปฏิบัติงานรายบุคคล ของศึกษานิเทศก์ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งเสริม คุณภาพการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ให้มีการพัฒนาการ ปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และใช้เป็นแนวทางหลักในการปฏิบัติราชการ ตามบทบาทหน้าที่ของรายบุคคล ตามที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาและสามารถ นำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานงานให้มีประสิทธิภาพมีความครอบคลุม ถูกต้อง และ ชัดเจน

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ มีรายละเอียดของภารกิจ ขอบข่าย หน้าที่ กระบวนการ ขั้นตอน การปฏิบัติงาน ตามขอบข่ายภารกิจหน้าที่ประจำ ที่ได้รับมอบหมายตามภารกิจงาน และนโยบายสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งร่วมสนับสนุนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้อง จากการ วิเคราะห์ บทบาท อำนาจ หน้าที่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเป็นภาระงานของรายบุคคล ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และศึกษานิเทศก์ รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่มีส่วนสำคัญและ ทำให้คู่มือปฏิบัติงานฯ เล่มนี้ให้สมบูรณ์ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

นางสาวศิริพร ใจทิม
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สารบัญ

	หน้า
1. ข้อมูลทั่วไป	1
2. งานที่ได้รับมอบหมาย	1
3. การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่รายบุคคล	
3.1. งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้	4
3.2. ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน	6
3.3. งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	9
4. รูปแบบการนิเทศ	11

คู่มือการปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล นางสาวศิริพร ใจทิม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 35 กลุ่มงาน กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
หน่วยงานการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. งานที่ได้รับมอบหมาย

ปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ
ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีหน้าที่และรับผิดชอบงานดังนี้

1. ปฏิบัติงานร่วมกันในกลุ่มงาน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ หรือแก้ไข ปัญหาการปฏิบัติงานให้แก่
เจ้าหน้าที่ภายในกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

2. งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.1 รวบรวมจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัด
กระบวนการเรียนรู้

2.2 ศึกษาสภาพความต้องการของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.3 จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.4 ดำเนินงานนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการเป็นฐาน

2.4.1 การนิเทศโดยโรงเรียนเป็นฐาน ส่งเสริมการนิเทศภายใน ส่งเสริม เครือข่าย
นิเทศครูแกนนำ ครูภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก การนิเทศอย่างมีส่วนร่วม การระดมพลัง นิเทศจาก ทุกฝ่าย

2.4.2 จัดทำสรุปรายงานผลและเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดกระบวนการ
เรียนรู้ที่ ประสบผลสำเร็จ

3. งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและ
ชุมชน

- 3.1 ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษา
- 3.2 จัดทำแผนการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
- 3.3 ดำเนินงานและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบที่หลากหลาย
  - 3.3.1 พัฒนาห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้
  - 3.3.2 จัดเวทีวิชาการ เผยแพร่นวัตกรรมองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
  - 3.3.3 จัดตั้งเครือข่าย สถานศึกษา เครือข่ายชุมชนเพื่อการเรียนรู้
  - 3.3.4 จัดตั้งเครือข่ายบุคคล ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ชมรมครู ชมรมผู้บริหาร ชมรมบุคลากรทางการศึกษาเครือข่ายนิเทศ และเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพ
4. งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  - 4.1 รวบรวม จัดระบบข้อมูลสารสนเทศตามสภาพปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  - 4.2 จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
  - 4.3 สถานศึกษาประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตัวชี้วัด วิจัย พัฒนารูปแบบ วิธีการที่เหมาะสม
  - 4.4 ดำเนินการพิจารณา คัดเลือกรูปแบบ วิธีการที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน
  - 4.5 สรุป อภิปรายผลจากการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา วิเคราะห์จุดเด่น จุดควรพัฒนาเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานต่อไป
  - 4.6 เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ
5. จัดทำแผนนิเทศการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา
6. โครงการโรงเรียนคุณภาพ
7. พัฒนาคุณภาพการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระดับประถมศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ดังนี้

- 7.1 ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ และเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง
- 7.2 ส่งเสริม พัฒนาหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
- 7.2 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
- 7.3 ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด แนวปฏิบัติใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย
- 7.4 ผลิต เผยแพร่เอกสารทางวิชาการ คู่มือ แนวการสอนหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบร่วมกับโรงเรียน
- 7.5 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
- 7.6 วางแผนนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศและดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
- 7.7 งานข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
- 7.8 งานวัดและประเมินผลในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
- 7.9 การผลิตและจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
- 7.10 วางแผนและจัดกิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ
8. โครงการบ้านวิทยาศาสตร์น้อย ระดับประถมศึกษา
9. โครงการส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
10. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑ โรงเรียนในเขตอำเภอคีรีมาศ รับผิดชอบกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนสายรุ้ง
11. ปฏิบัติงานแทนบุคลากรในกลุ่มงาน กรณีที่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
12. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

3. การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่รายบุคคล

3.1. งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

1) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อเป็นคู่มือในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2) ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของของสถานศึกษาในสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา

3) คำจำกัดความ

การส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรม รูปแบบ แนวทาง เทคนิค วิธีการ ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบแนวทางในการดำเนินงาน การสร้าง จัดหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่เป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ระบบการนิเทศ หมายถึง นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ส่งเสริม อบรม พัฒนา สร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอน และการพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ วิธีสอน กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะ สามารถนำไปปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ได้

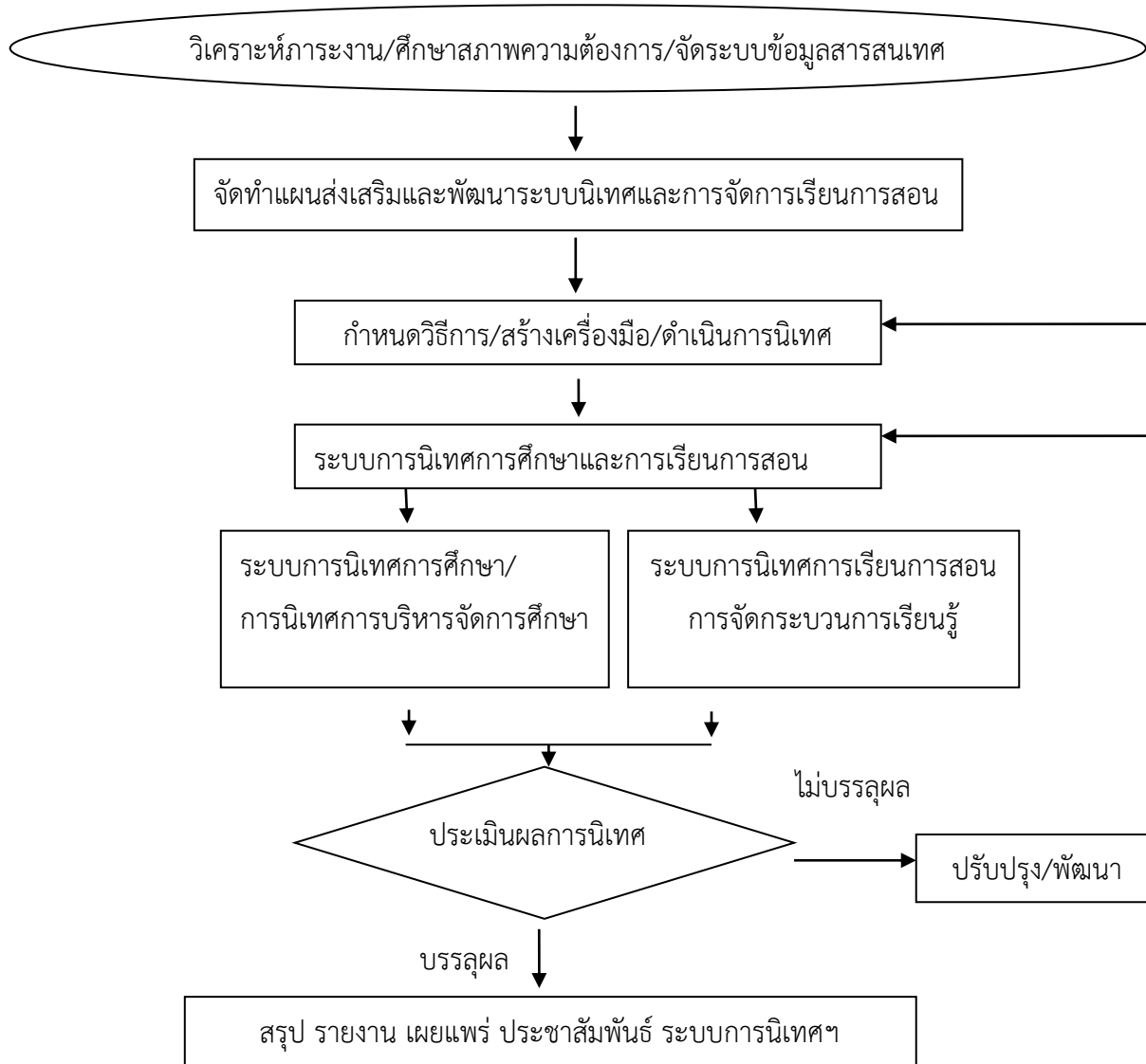
4) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. วิเคราะห์ภาระงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบนิเทศและการจัดการเรียนการสอน

2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับการนิเทศการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา
3. จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน
4. กำหนดวิธีการ แนวทางการนิเทศ สร้าง แสวงหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อดำเนินการนิเทศ การศึกษาและการเรียนการสอน
5. ติดตามและประเมินผลการนิเทศการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน นำผลการประเมินไป กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบนิเทศและกระบวนการเรียนรู้ในคราวต่อไป
6. สรุป รายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5) Flow Chart การปฏิบัติงาน

6. แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบนิเทศติดตามการพัฒนาระบบการนิเทศและจัดการเรียนการสอน
2. แบบประเมินผลการพัฒนาระบบการนิเทศและจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เช่น ระบบการนิเทศภายใน การสร้างเครือข่าย
3. แบบประเมินผลโครงการ
4. แบบรายงานผลการพัฒนาระบบการนิเทศและจัดการเรียนการสอน

7. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการพัฒนาระบบการนิเทศภายในและการสร้างเครือข่าย
4. หลักการติดตามและประเมินผลโครงการ

3.2. ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน

1) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน
2. เพื่อเป็นคู่มือในส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2) ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเครือข่ายบุคคล ครูแกนนำ ครูต้นแบบ เครือข่ายการพัฒนาคุณภาพตามระดับการศึกษา เช่น กลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพพระดีปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เครือข่ายโรงเรียนคู่พัฒนา โรงเรียนพี่ โรงเรียนน้องเครือข่ายการพัฒนาชุมชน การพัฒนาคุณภาพโดยการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาเครือข่ายห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

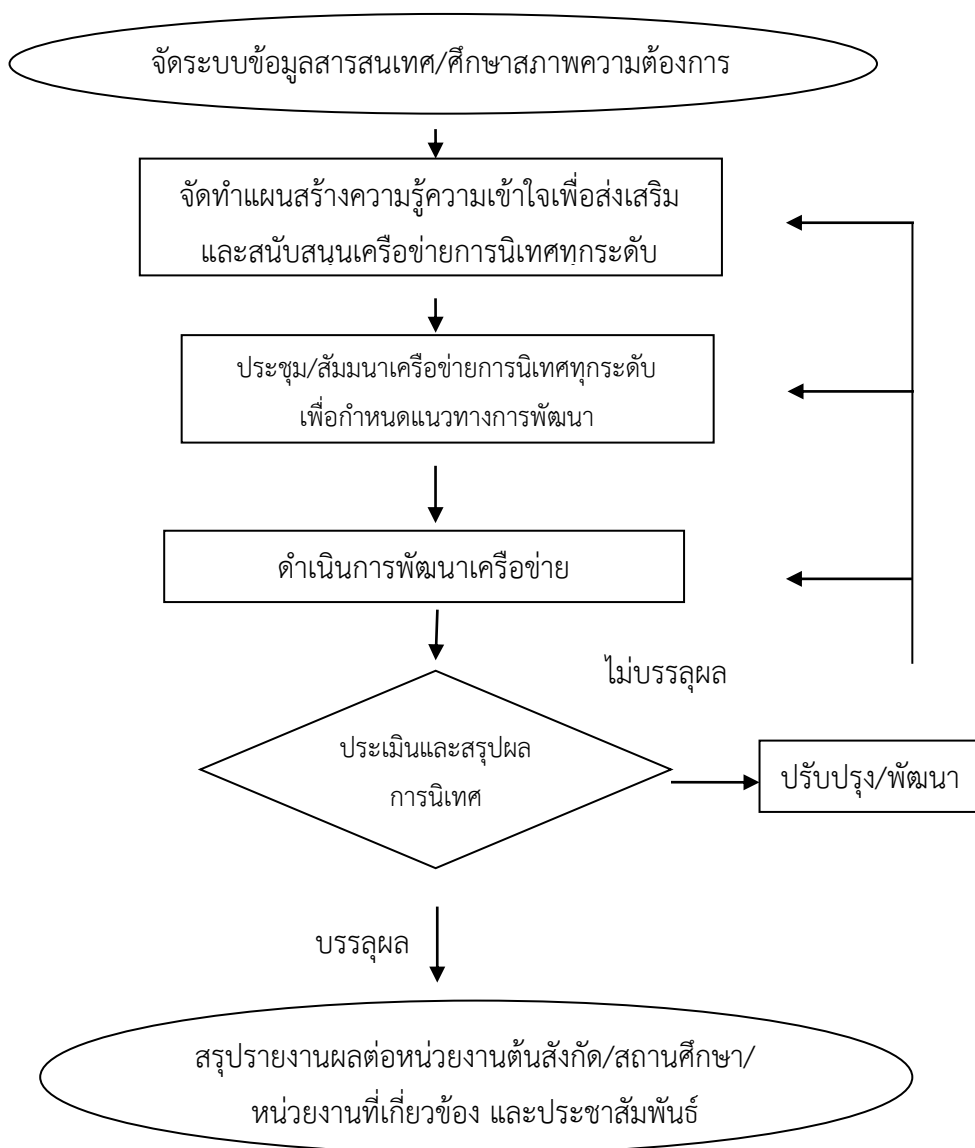
3) คำจำกัดความ

ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน หมายถึง การจัดระบบการนิเทศที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายของบุคคลและหน่วยงาน ทั้งระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาความต้องการการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน
2. จัดทำแผนสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละเครือข่าย
3. ประชุม/สัมมนาเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ เพื่อสร้างความเข้าใจและกำหนดแนวทางการพัฒนา
4. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น
  - 4.1 จัดเครือข่ายบุคคล เช่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ ฯลฯ
  - 4.2 จัดเครือข่ายในรูปชุมชน เช่น ชุมชนครูปฐมวัย ครูวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
  - 4.3 เครือข่ายในรูปของระดับการศึกษา เช่น เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพพระดัตถ์ปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
  - 4.4 เครือข่ายในรูปของชุมชน เช่น เครือข่ายสุขภาพ เครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
  - 4.5 เครือข่ายในรูปของห้องเรียนหรือสถานศึกษา เช่น การพัฒนาห้องเรียนวิทยาศาสตร์ เครือข่ายโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เครือข่ายห้องเรียนโรงเรียนในฝัน
5. ประเมินผลและสรุปผลการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
6. นำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนต่อไป
7. สรุปผลการดำเนินงานเครือข่ายการนิเทศและรายงานผลการพัฒนาต่อหน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5) Flow Chart การปฏิบัติงาน

6) แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบสำรวจความต้องการการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
2. แบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน
3. แบบรายงานผลการพัฒนาระบบการนิเทศและจัดการเรียนการสอน

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการสร้างเครือข่าย
4. หลักการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการสร้างเครือข่าย

3.3. งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

1) วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ของกลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
2. เพื่อเป็นคู่มือในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2) ขอบเขตของงาน

งานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการนิเทศ ติดตาม ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในสังกัด

3) คำจำกัดความ

การนิเทศการจัดการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล ทุกภาคส่วนมีความพึงพอใจ

การติดตามการจัดการศึกษา หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อจะหาแนวทางแก้ไข โดยยึดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

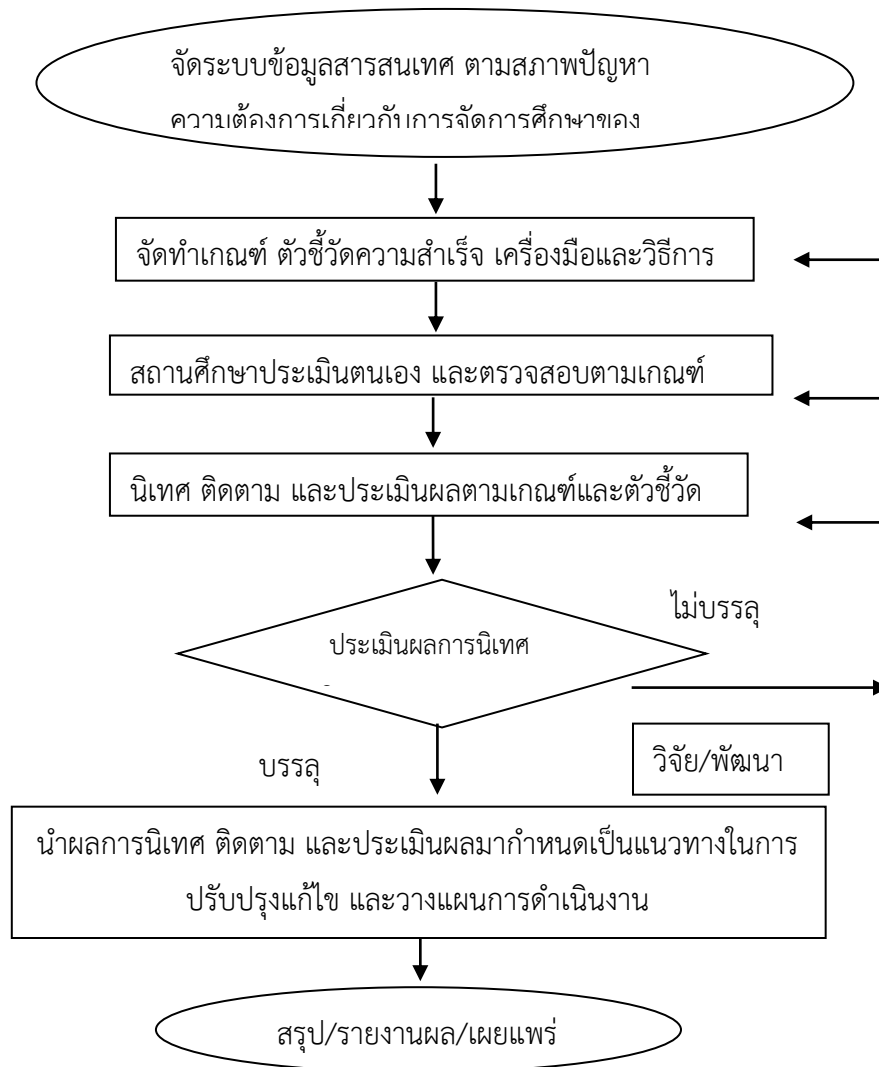
การประเมินผลการจัดการศึกษา หมายถึง การตีค่าผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ตามสภาพปัญหา ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ เครื่องมือ และวิธีการนิเทศ การตรวจสอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาประเมินตนเอง และตรวจสอบตามเกณฑ์และตัวชี้วัดการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัดวิจัย พัฒนารูปแบบ/วิธีการที่เหมาะสม
5. นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามเกณฑ์และตัวชี้วัดมากำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินงาน
6. สรุปรายงานดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
7. เผยแพร่ผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจ

5) Flow Chart การปฏิบัติงาน

6. แบบฟอร์มที่ใช้

6.1 แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวการบริหารและการจัดการศึกษา

6.2 เกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษา

6.3 แบบติดตาม และสรุปผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

7. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

7.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

7.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

7.3 หลักการนิเทศ ติดตามการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

7.4 การจัดทำเกณฑ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษา

4. รูปแบบการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศติดตามเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน (SNIPER MODEL)

1. S (SWOT Analysis) : การวิเคราะห์เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน
2. N (Needs Assessment) : การวิเคราะห์ความต้องการ
3. I (Instructive): การให้ความรู้
4. P (Performance): การดำเนินการ/การปฏิบัติ
5. E (Evaluation) : การประเมินผล
6. R (Reflect) : การสะท้อนกลับ

ในการดำเนินการนิเทศติดตามเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์
ด้วยรูปแบบ SNIPER Model

1. S (SWOT Analysis) : การวิเคราะห์เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน

เป็นการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน บริบท 2 ด้าน คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อหา
จุดแข็ง จุดอ่อน นำไปสู่การวางแผนและออกแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

2. N (Needs Assessment) : การวิเคราะห์ความต้องการ

เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบค่าเป้าหมายและสภาพจริงที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาผู้เรียนจากข้อมูลสารสนเทศ ผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน

3. I (Instructive): การให้ความรู้

เป็นขั้นตอนการให้ความรู้ ให้คำชี้แนะครูผู้สอน พัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบจัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาที่พบจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น หรือเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ได้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

4. P (Performance) : การดำเนินการ/การปฏิบัติ

เป็นการดำเนินงานปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ ได้แก่

4.1 ผู้รับนิเทศ เป็นขั้นตอนที่ผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นครูผู้สอนที่ลงมือปฏิบัติการสอนตาม ความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินการในขั้นการให้ความรู้

4.2 ผู้ให้การนิเทศ เป็นขั้นตอนการนิเทศ สนับสนุนการดำเนินการของผู้รับการนิเทศ ตลอดจนควบคุมคุณภาพการปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

4.3. ผู้สนับสนุนการนิเทศ เป็นการดำเนินการของผู้บริหาร เพื่อนครู และผู้เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมสนับสนุน ให้บริการด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

5. E (Evaluation) : การประเมินผล

เป็นการประเมินผลการดำเนินการที่เกิดจากการปฏิบัติการของผู้รับการนิเทศ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. R (Reflect) : การสะท้อนกลับ

เป็นการสะท้อนผลการนิเทศติดตาม เพื่อวิเคราะห์สู่กระบวนการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เหมาะสม ตลอดจนประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศ

คู่มือการปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต ๑